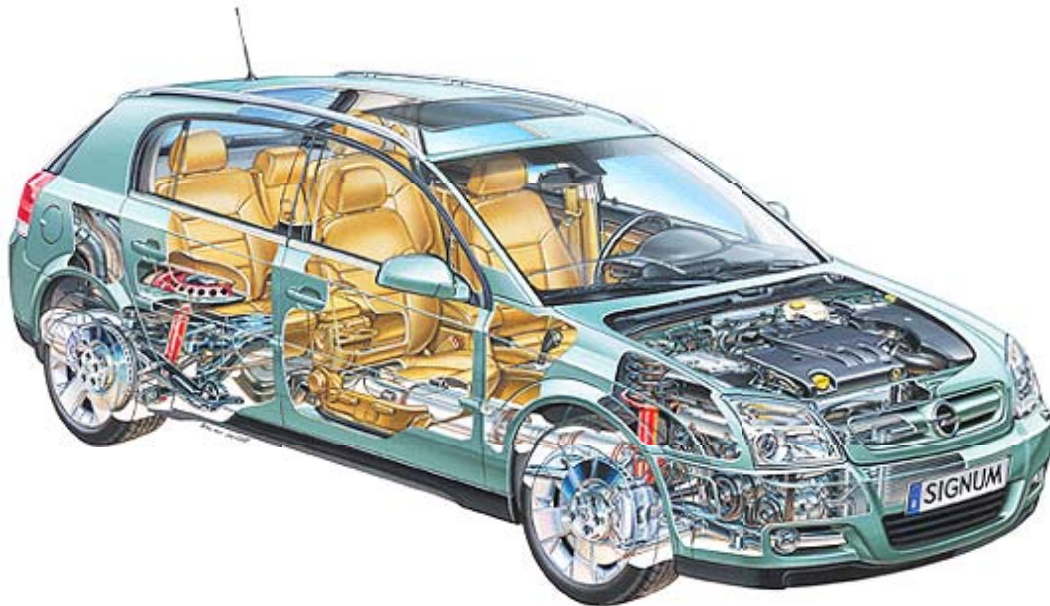

INNOVASJON BIL 2010

Søknad

**Arena -
regional/internasjonalt innovasjon i nettverk**

1. Bakgrunn og utfordringer

Industrien preges av tøff global konkurranse. Norge tjener store penger på olje og gass, mens andre bransjer sliter. Produksjon flyttes utenlands både til høy- og lavkostland. Norske bedrifter etablerer produksjon i Kina og Baltikum. Råvarer (olje, aluminium, fisk etc.) eksporteres ut av landet på lavt foredlet nivå. Innovasjon og nyskaping krever et langsiktig perspektiv og tålmodig kapital som ofte er mangelvare.

Norge består av mange små og mellomstore bedrifter (SMB). Tradisjonelt har støtte til SMB ofte gått med til å løse kortsiktige tekniske utfordringer i den enkelte bedrift. Langsiktighet og overordnede visjoner har ikke alltid stått i fokus. Mange bedrifter har behov for ulik assistanse gjennom hele verdikjeden. Et lite land som Norge må i større grad tenke hvordan en kan få mest mulig ut av de samlede ressurser.

Vi må i større grad ta innover oss hele verdikjeden i forskning og utvikling, og se programmer og satsninger i sammenheng. Fra grunnforskning og strategiske forskningsprosjekter på den ene siden til brukerstyrte innovasjons og nettverksprosjekter på den andre siden, er det nødvendig å tenke anvendelse, implementering og industrialisering hele veien. Bedriftene må i større grad stimuleres til samarbeid i klynger og nettverk.

Verdikjede bil

Bilindustrien er en av verdens mest krevende bransjer. Selv om det ikke er egen bilproduksjon i Norge (unntak elbil) eksporterer norsk industri årlig for ca 6 milliarder til denne industrien. Dette er en betydelig andel av eksporten fra vareproduserende industri i Norge.

Satsning på verdikjede bil vil være å styrke en industri som inkluderer et vidt spekter av bedrifter. Bedriftene er direkte underleverandører (Norpart) til internasjonal bilindustri, norske underleverandører til Norpart, samt en rekke andre bedrifter (ofte SMB) med spesialiserte produkter og tjenester til verdikjede bil.

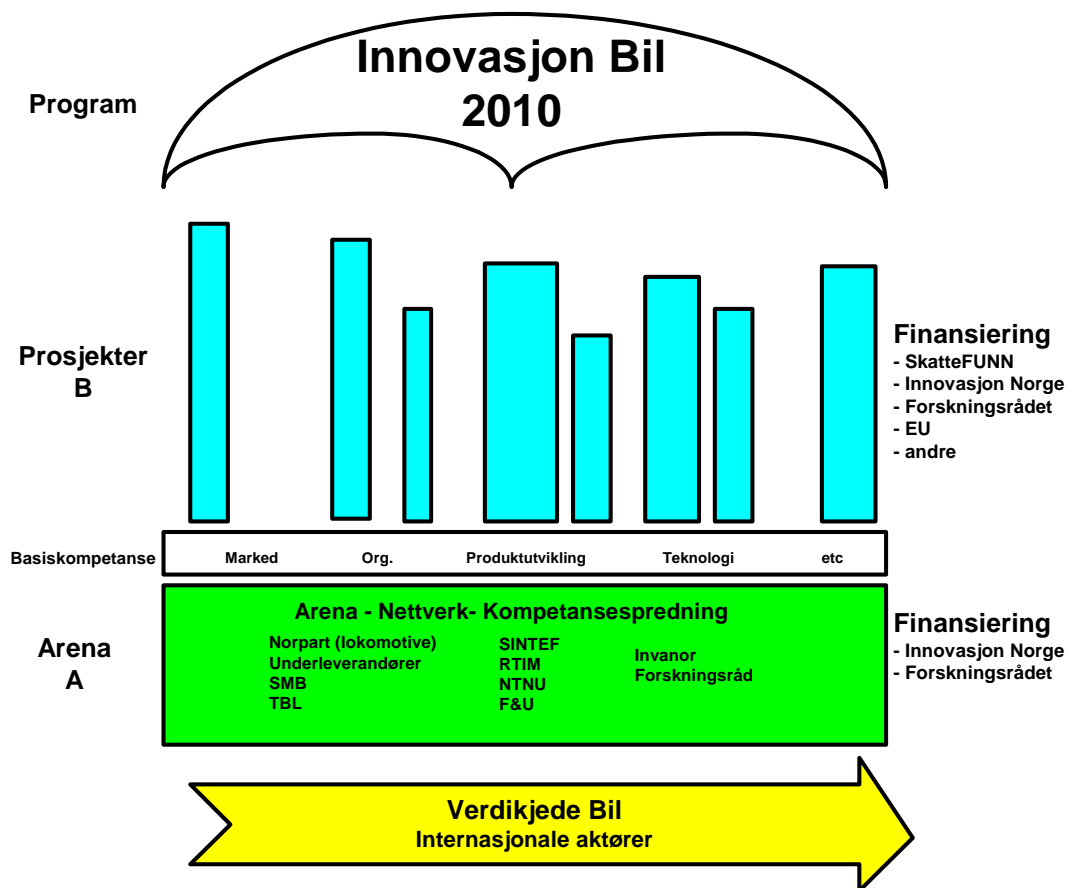
Bilindustrien er langsiktig og krevende. Fortsatt produksjon i Norge forutsetter høy grad av innovasjon i produksjon, prosesser, produktutvikling og organisasjon. Ofte vil det være snakk om å utnytte ressursene og gjøre ting smartere enn konkurrentene. Dette krever et høyt industrialiseringsnivå, og høye krav til kvalitet og organisasjonskompetanse. Forskningsinnsatsen må være strategisk rettet og lett tilgjengelig. Satsing på moderne teknologi som gir rasjonelle prosesser er viktig samtidig som kompetansen hele tiden må utvikles i forkant av innføring av ny teknologi. Kompetanse og løsninger som integrerer materialvalg, produktutvikling og produksjon vil være etterspurt. Utviklingen foregår raskere med stadig kortere levetider.

Å lykkes mot bilindustri vil være en indikator for suksess også i andre og mindre krevende bransjer. Overføring av kompetanse fra bilindustri til annen industri vil styrke annen norsk produksjonsindustri.

Den effektivitet i produktutvikling og tilvirkning som er utviklet i en av de mest konkurranseutsatte sektorene på globalt nivå, kan tilføres den øvrige vareproduserende industri ved at det også utvikles livskraftige underleverandører innen denne sektoren.

2. Innovasjon Bil 2010

Figur 1 viser en overordnet modell for satsning mot verdikjede bil. Viktige fokusområder for innovasjon vil være teknologi, marked og internasjonalisering. Modellen viser to typer satsninger - Arena (A) og Prosjekter (B). Detaljert beskrivelse er gitt i det følgende.

Figur 1 Innovasjon Bil 2010 - modell

A) Arena - regional/internasjonal innovasjon i nettverket

Arenaprojektet vil være et felles møtested for innovasjon. Deltagere vil være bedrifter og andre som arbeider mot verdikjede (bransje) bil. Dette omfatter bedrifter (Norpart) som allerede er underleverandører til internasjonal bilindustri, underleverandører til Norpart og alle andre som har produkter og tjenester å tilby bilindustrien. I tillegg til lokomotivbedrifter vil arenaen involvere SMB og potensielle nye bedrifter som utvikler nye smarte løsninger (IT, miljø, tjenester etc) mot bilindustri. I nettverket deltar også F&U miljøer (SINTEF, NTNU, RTIM og andre) med ulik kompetanse mot bilindustri.

Viktige aktiviteter i arenaprojektet vil være erfaringsutveksling, kompetansedeling, initiering av F&U prosjekter samt være et talerør mot media og virkemiddelapparat.

B) Prosjekter

En viktig målsetning med Innovasjon Bil 2010 er å initiere F&U prosjekter for å styrke norsk kompetanse og aktivitetsnivå mot internasjonal bilindustri. Arenaen vil benyttes til å etablere samarbeidsprosjekter mellom etablerte bedrifter, SMB og F&U miljøer. En oppgave vil også være å tilby assistanse til den ufødte bedrift med den gode uforløste ide. Prosjektene søkes finansiert fra ulike kilder avhengig av innhold og fokus. For å drive forskning i fremste front

vil det også være viktig å ta del i EU FP6 satsning innen bil og søke finansiering i EU systemet.

Innovasjon Bil 2010 - visjon

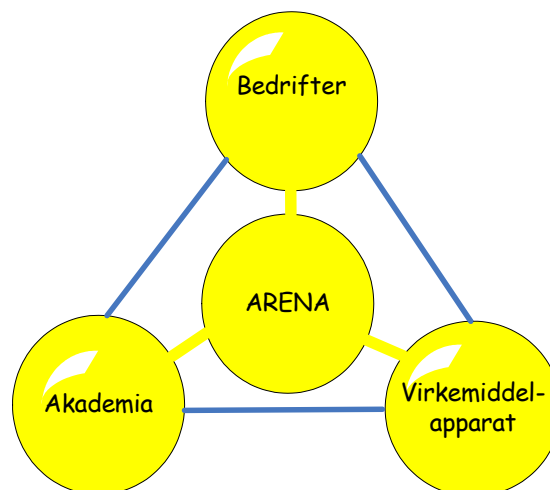
- Øke kompetansen i norsk vareproduserende industri gjennom å initiere et program med ulike prosjekter rettet mot norske bedrifter som leverer produkter og tjenester til internasjonal bilindustri. Prosjektene skal bidra til økt lønnsomhet og vekst i bedriftene og økt kompetanse generelt for den vareproduserende industrien i Norge gjennom etterfølgende spredningsprosjekter.

Innovasjon Bil 2010 - målsetning

- Øke eksporten mot internasjonal bilindustri med en mrd. kroner pr. år innen 2010.
- Etablere konkrete individuelle og/eller felles prosjekter for alle norske bildel leverandører.

3. Prosjekt Arena - regional og internasjonal innovasjon i nettverk

Søknaden gjelder finansiering av prosjekt Arena (A) (figur 1). En viktig målsetning med Arena vil være å initiere Prosjekter (B) hvor en eller flere av deltagerne i nettverket deltar. Deltagere i Arena prosjektet er vist i figur 2

Figur 2 Hovedaktører i Arena

Aktører og suksesskriterier

Bedrifter

- fokusere og bidra til å øke bedriftenes kjernekompetanse
- initiere prosjekter
- møteplass og erfaringsutveksling

Virkemiddelapparatet

- bedre og økt kontakt og spredning av informasjon til bransjen
- utvikle prosjekter som hever norsk konkurransekraft innen bransjen
- satsingen resulterer i suksesshistorier

Akademia

- utnytte eksisterende kompetanse (teknologi, marked, internasjonale F&U nettverk)
- etablere forskningsprosjekter
- kontakt med internasjonal krevende bransje

Målsetning og fokusområder

Følgende hovedaktiviteter er planlagt for arena prosjektet.

1. **Kompetanse og erfaringsutveksling** - etablere møteplasser, samarbeidsarenaer og nettverk for erfaringsutveksling og innovasjon mellom deltagerne.
 - temadager, workshop, bedriftsbesøk
 - utnytte kompetanse fra F&U og undervisning (studentprosjekter, dr ing, etc)
 - etablere web/portal (prosjektinformasjon, finansieringskilder, kontaktpersoner etc)
2. **Prosjektutvikling** - støtte og hjelp i bearbeiding av prosjektideer til prosjekter med finansiering.
 - prosjektplanlegging og organisering
 - søke finansiering
 - følge opp prosjekter og spre resultater
3. **Markedskanal - døråpner** - bedrifter som ønsker å arbeide mot bil skal kunne få innpass/kontaktpunkt gjennom arenaen for informasjon og videre satsning
 - hjelpe den ufødte bedrift
 - utnytte etablerte bedrifters kontaktnett mot bil
 - profilere og assistere bedrifter i ”nye” markeder
4. **Internasjonalisering** – vedlikeholde og utnytte internasjonale kontakter for økt internasjonalt engasjement
 - utnytte internasjonale nettverk til å styrke nasjonal kompetanse og innovasjon
 - etablere internasjonale samarbeidsrelasjoner
 - state of the art (EU FP6, etc)
5. **Bearbeiding media og virkemiddelapparat** – pådriver mot virkemiddelapparatet (Forskningsråd, Innovasjon Norge, SkatteFUNN, bransjeorganisasjoner)
 - diskutere satsninger mot bransjen
 - talerør i politikk og media

Deltagere i Arena – nettverksprosjektet

Deltagere vil være bedrifter og andre som arbeider mot verdikjede (bransje) bil. Dette omfatter bedrifter (Norpart) som allerede er underleverandører til internasjonal bilindustri, underleverandører til Norpart og alle andre (SMB) som har produkter og tjenester å tilby bilindustrien.

Oversikt over en del bedrifter er gitt i det følgende.

Oppland

- Raufoss United As
- Hydro Aluminium Automotive As
- Plastal As
- Steertec Raufoss As
- Raufoss Technology As

- Rtim
- Handicare Auto
- Totenprodukter
- Topro As
- Hapro As
- VP- metall As
- Mec-tec As
- Protomek As
- Øveråsen
- Total (en rekke bedrifter)
- Mfl

Buskerud

- Kongsberg Automotive ASA
- Kongsberg DevoTek As
- Hønefoss Verktøifabrikk As
- Norsk Ekstrudering As
- Fibo As
- MicroComponent As
- Berget As
- mfl

Møre & Romsdal

- Plasto As
- Devold As
- mfl

4. Finansiering

Arena - regional/internasjonalt innovasjon i nettverk søkes finansiert av Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd. Bedrifter som deltar i nettverket bidrar med egeninnsats og medlemskontingent. Arena prosjektet vil være en viktig del av Innovasjon Bil 2010 og planlegges å ha en varighet til 2010.

Det søkes i første omgang om finansiering ut 2007 hvor det legges inn en milepæl for evaluering av samarbeidet. Planlagte aktiviteter (Tabell 1) og plan for finansiering (Tabell 2) er vist i det følgende. Finansiering søkes hos Innovasjon Norge (ulike satsninger) og Norges Forskningsråd.

Aktivitet	2004	2005	2006	2007
1 Kompetanse og erfaringsutveksling	300	500	500	600
2 Prosjektutvikling	600	800	800	700
3 Markedskanal - Døråpner	200	400	400	400
4 Internasjonalisering	150	400	400	400

5 Bearbeiding media og virkemiddelapparat	50	100	100	100
Totalt	1300	2200	2200	2200

Tabell 1 Planlagte aktiviteter

Finansiering	2004	2005	2006	2007
Egeninnsats	300	700	700	700
Ekstern finansiering	1000	1500	1500	1500
Innovasjon Norge Internasjonalisering	400	400	400	400
Arena	0	300	300	300
Region Oppland	200	300	300	300
Region Buskerud	150	150	150	150
Region Møre & Romsdal	150	150	150	150
Norges Forskningsråd	100	200	200	200
Totalt	1300	2200	2200	2200

Tabell 2 Finansiering

5. Organisering - aktører

Prosjektsøker er Norpart. Prosjektet vil bli gjennomført i nært samarbeid med SINTEF og RTIM (Raufoss). Det vil i tillegg bli etablert et kontaktpunkt i Kongsberg miljøet som vil bistå med den daglige drift av arenaen.

Det etableres et eget styre for arena prosjektet med representanter fra Norpart, virkemiddelapparatet og F&U miljøene.